

Fokus – sdružení, kde pomáhají lidem, kteří jsou duševně nemocní

Služby českobudějovického centra využívá kolem **100 klientů ročně**. Některí najdou práci v chráněných dílnách nebo přímo ve sdružení.

Nízka šedivá budova v blízkosti základní školy na českobudějovickém sídlišti Vltava náhodného kolemjdoucího ničím neupoutá. Málokdo ví, že v jejích prostorách sídlí občanské sdružení Fokus České Budějovice, které poskytuje podporu a útočiště pro lidi s duševním onemocněním a pomáhá jim žít kvalitní život. Sdružení si zároveň dává nelehký úkol, vysvětlovat zdravým lidem, že není na místě k psychicky nemocným přistupovat s předsudky nebo obavami.

Sdružení vzniklo z iniciativy lidí s duševním onemocněním, kterým se zdálo, že taková služba v krajském městě chybí.

„Mezi naše klienty patří lidé se schizofrenií, různými formami psychóz, s psychoafektivními poruchami, depresemi nebo bipolární poruchou. Naši cílovou skupinou však nejsou lidé mentálně postižení, byť se to dost často zaměňuje, protože i mentální postižení patří mezi psychická onemocnění. Jinými slovy, pomáháme lidem, kteří onemocněli v průběhu života,“ vysvětluje ředitelka sdružení Zdeňka Kuviková.

Hlavní pracovní náplní sdružení je poskytování sociálních služeb, které by měly lidem s duševním onemocněním umožnit žít tak, jak žili předtím, než onemocněli. Podle ředitelky je velmi důležité obno-

vení a získání sociálních kontaktů. „Spouště lidí s duševním onemocněním se stává, že ztrácejí kontakt se svým okolím, se známými, přáteli a rodinou. Svému okolí se ten člověk záhy zdá „nějaký divný“ a přestane vyhledávat jeho společnost, protože mu najednou nerozumí. Tato služba by měla psychicky nemocným pomoci znovu tyto sociální kontakty navázat,“ popisuje Kuviková.

Fokus poskytuje jak ambulantní, tak terénní služby. Klienti, kteří jsou již zaléčení, sem docházejí jak do individuální poradny, tak na skupinové terapie. To jim umožňuje mezi sebou sdílet informace a získávat nové kontakty. Zároveň mohou požádat, aby je sociální pracovník doprovodil k lékaři, na úřad, k novému zaměstnavateli, ale třeba i do kina nebo kavárny. Pracovníci Fokusů také dojíždějí do psychiatrických léčeben.

„Program denních aktivit nabízí například trénink paměti, soustředění, pozornosti a nácvik různých dalších dovedností. Provádíme také sociálně-terapeutickou dílnu, kde si klienti mohou vyzkoušet, zda dokážou chodit do práce každý den, kolik času zvládnou v práci strávit nebo jestli se dokážou soustředit. Tento program je zaměřený na lidi, kteří buď nikdy nepracovali a chtěli by jít do práce, nebo pro ty, kteří o zaměstnání přišli

Ředitelka Fokusů Zdeňka Kuviková ukazuje vitráž, kterou klienti vytvořili v chráněných dílnách.

Foto: Slavomír Kubeš, MF DNES

a chtějí zůstat aktivní,“ uvádí Kuviková. V pracovním ateliéru Kočka klienti vyrábějí skleněné vitráže, v tvořivé dílně šijí nebo vyrábějí z papíru, keramiky či pedigu.

Své výrobky pak příležitostně prodávají na řemeslných trzích. „Některí se dokážou sami vrátit k práci, kterou dělali předtím, jiné podporujeme například tím, že jim pomůžeme vhodné místo najít, oslovit zaměstnavatele, ale také s ním vyjednat vhodné podmínky,“ doplňuje ředitelka.

Služby Fokusů využívá kolem 100 klientů ročně, část dochází dlouhodobě na denní aktivity. Některým z nich se daří nalézt zaměstnání v chráněných dílnách, jiným na běžném pracovním trhu nebo přímo ve sdružení. „Fokus jsem navštívila, když jsem se začala léčit se schizofrenií. Teď už to bude rok, co zde pracuji jako vedoucí programu denních aktivit. Mým původním povoláním je totiž pedagog volného času,“ svěřila se devětatletá Radka.

Podle Kuvikové není problematika duševních onemocnění obecně příliš populárním tématem. „Přestože lidé s psychickým onemocněním dokážou žít normální život, mají třeba vysokoskolské vzdělání a je mezi nimi i hodně umělců, lidé si díky médiím častěji všimají případů spojených s agresivitou. Současná doba přispívá k tomu, že lidí s psychickým onemocněním, zejména s depresemi, stále přibývá, uvádí se, že je to mezi 4-6 % v populaci,“ vyčíslila Kuviková.

Alena Střelečková

„Mám schizofrenii, ale chci pokračovat ve studiu“

Když se u ní projevila schizofrenie, studovala devětatletá Radka na Jihočeské univerzitě pedagogiku volného času. Najednou si uvědomila, že už by nevízdla dělat svoji práci.

Přesto jí trvalo dlouho, než se odvážila jít k odbornému lékaři. Nyní pravidelně dochází k psychiatrovi, už zase pracuje a o své nemoci dokáže hovořit otevřeně.

le jsem začala tušit, že něco není v pořádku, začala jsem chodit k psychologovi. Bála jsem se jít k psychiatrovi, protože to je hrozné stigma, člověk to neudělá sám od sebe. Když jsem se nakonec rozhodla k němu jít, raději jsem odjela do Prahy, do anonymity, aby to nikdo nevěděl. Bála jsem se, jak na to bude reagovat okolí,“ vypráví Radka (*jméno jsme na přání změnila*).

vali i s jejími rodiči. „Když mi byla stanovena diagnóza a dostala jsem léky, se mi hrozně ulevilo. V centru vysvětlili mně i rodičům, co moje nemoc znamená a jak se k sobě máme nyní navzájem chovat,“ vzpomíná.

Po návratu z léčení pracovala Radka jako prodávka v obchodě. Nekvalifikovaná práce ji však po dvou letech omrzela. Najednou jsem cítila, že už

jsem chodit do Fokusů. Tady jsem se cítila dobře, protože se s lidmi s podobným onemocněním vám dává pocit, že v tom nejste sami. Zároveň jsem zatoužila dál se vzdělávat,“ pokračuje Radka.

Fokus jí tehdy pomohl vystudovat speciální pedagogické kurzy a ona se postupně dostala na druhý břeh. Ve sdružení začala vypomáhat jako dobrovolník, nyní už to bude rok, co

„Je to po dlouhé době práce, která odpovídá mému vzdělání a je blíž mému oboru. Někdy to není jednoduché, ale hrozně mě to baví a hlavně se pořád učím něco nového,“ líčí.

Cítí se již natolik dobře, že uvažuje o pokračování ve studiu. „Přála bych si někdy v budoucnu napsat doktorskou práci se zaměřením na lidi s duševním onemocněním a vyhledávat takové lidi, kteří onemocněli v dětství a jejichž nemoc se projevuje v dospělosti.“